

## Türi valla 2022. aasta lisaeelarve

### SELETUSKIRI

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFS) § 26 sätestab võimaluse lisaeelarve koostamiseks. Lisaeelarvega lisatakse eelarvesse sihtotstarbelised eraldised (KOFS § 26 lõige 5), Türi Vallavalitsuse ja hallatavate asutuste ettepanekud ning sõlmitud lepingute vajadused seisuga 31.05.2022.

- 1. Põhitegevuse tulude eelarve suureneb kokku 137 937 eurot, põhitegevuse kulude eelarve 92 704 eurot ja investeerimistegevuse eelarve 45 233 eurot.**
- 2. Põhitegevuse tulude eelarve tulude jagunemine alljärgnevate eraldiste osas:**
  - 2.1. Riigihalduse ministri 14. aprilli 2022. a määruse nr 17 „Ukraina sõjapõgenikele vältimatu abi andmise kulude kohaliku omavalitsuse üksustele hüvitamise tingimused ja kord“ § 4 lõike 3 alusel hüvitada perioodil 24. veebruar kuni 30. aprill 2022. a kohaliku omavalitsuse üksustele Ukraina sõjapõgenikele vältimatu abi andmise kulud 15 567,96 eurot. Ukrainlaste vältimatu abi andmisel tehtud kulud, mida Rahandusministeerium antud käskkirja raames hüvitas, on praeguseks hetkeks saadud tagasi 100% ulatuses..
  - 2.2. Vabariigi Valitsuse 21. aprilli 2014. a määruse nr 53 „Õpilaskodutoetuse kasutamise tingimused ja kord ning toetuse jaotus koolide pidajate vahel“ otsustati eraldada õpilaskodu toetust määruse lisas märgitud koolide pidajatele 56 100 eurot. 2022 aasta eelarves oli arvestatud riigipoolse hüvitisega 40 000 eurot, mille arvestuse aluseks oli 2 000 eurot lapse kohta ja kahe öömaja teenust kasutavaid lapsi oli arvestuse kohaselt 20 (täiendame selle selgitusega 2022 aasta eelarve seletuskirja punktis 2.5 olevat summale viidatud eksimust). Lisaeelarvega korrigeeriti tulude laekumine, öömajade kulude summat ei korrigeeritud kuna nende kulud on planeeritud 2022 eelarve käigus suurema kuluga kui tuludest hüvitist laekub.
  - 2.3. Riigieelarve seaduse § 53 lõike 1 ja lõike 2, Vabariigi Valitsuse 13. augusti 2021. a määruse nr 80 „Haridus- ja Teadusministeeriumi põhimäärus“ § 6 lõike 2 punktide 5 ja 9, 2022-2025 programmide kinnitamine ning 2022. aasta eelarvete ja kulude jaotuskavad alusel ning kooskõlas Haridus- ja noorteprogrammi meetme „Õpetajate järelkasv ja areng, õpikäsitus ja -keskkonnad“ tegevuse „Võrdsete võimaluste tagamine hariduses“ toetus 3330 eurot.
  - 2.4. Vabariigi Valitsuse korraldus 3. juuni 2022 nr 164 „Toetusfondist toimetulekutoetuse maksmiseks täiendavate vahendite jaotus 2022. aastal“ 80 366 eurot.
  - 2.5. Muud tegevustulusid vähendati 41 085 eurot ja suurendati toetuste tulusid samas summas. Korrigeeriti Türi Kultuurikeskuse ja Türi Raamatukogu tulude planeerimist.
- 3. Põhitegevuse tulude ja kulude vahelised ümbertõstmised ja täiendamised ning investeringute kajastamine. Tulude jaotus on lisaeelarves esitatud tulude plokis koondina (kontodel 32 ja 35) sarnaselt vallaelarvele ja eraldi allasutuse juures välja ei tooda.**
  - 3.1. Tegevusala vallavalitsus (01112) suurendati 13 000 eurot, teiste tegevusalade vähendamiste osas. Suurendati 1000 eurot lähetuskulude, 4000 eurot koolituskulude, 2000 eurot sõidukite ülalpidamise kulude ning 6000 eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulude katteks.
  - 3.2. Tegevusala Türi Vallavalitsuse reservfond (01114) suurendatakse 8805 eurot, mis on tegevusalalt eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmad (10600) osaliselt vabanenud summa.
  - 3.3. Tegevusala muu majandus (04900) vähendati 4000 eurot, seoses planeeritud tegevuste eest vastutaja vahetumisega. Tegevused, mida tegevusalas planeeriti on 2021 aasta eelarves Türi Halduse tegevusreal.

- 3.4. Tegevusala jäätmekäitlus, Türi Haldus (0510002) kulused suurendati 2000 eurot, seoses sõiduki kulude suurenemisega. Kulude suurendamine toimub varade müügist saadud vahendite arvel.
- 3.5. Tegevusala bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, Türi Haldus (0540002) kulused suurendati 32 361 eurot, seoses sõidukite kulude suurenemise ja investeringu kulude lisandumisega. Kulude suurendamine 4000 eurot toimus varade müügist saadud vahendite arvelt ja lisaks tõsteti ümber investeringute kulud 28 361 eurot. Investeringute ümbertõstmise toimus tegevusala bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, vald (0540001) ja tegevusala bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, Türi Haldus (0540002) vahel, millest 10 000 eurot on regionaaltoetus pinkide soetamiseks ja 18 361 eurot kaasava eelarve Kärü keskväljaku rajamise I etapi „Pätikivist prillikiviks“ vahendid.
- 3.6. Tegevusala veevarustus, vald (0630001) kulused vähendati hajaasustuse programmi osas. Taotluseid ei laekunud kogu planeeritud summa ulatuses veevarustuse parandamiseks.
- 3.7. Tegevusala muu elamu- ja kommunaalmajandus, Türi Haldus (06605122) kulused suurendati 41 996 eurot, seoses sõidukite kulude suurenemisega 2000 eurot (kulude suurendamine toimus varade müügist saadud vahendite arvelt. Lisaks tõsteti ümber palgavahendid tegevusalalt eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele, Türi Haldus (1060002) 39 996 eurot.
- 3.8. Tegevusala Türi Haldus kulused suurendati 4509 eurot, seoses sõidukite kulude suurenemisega 4509 eurot.
- 3.9. Vähendati tegevusala muu tervishoid (07600) kulused 1000 eurot, summa oli ekslikult planeeritud, tegevused on liikunud üldmeditsiiniteenuste alla.
- 3.10. Tegevusala sporditegevuse toetus spordiorganisatsioonidele (0810201) kulused suurendati 1500 eurot, mis on toetusteks spordiorganisatsioonidele, et vähendada treenerite ja õpetajate palga vahe suurenemist.
- 3.11. Suurendati tegevusala vaba aja tegevused (08109) kulused 3000 eurot, et tagada erinevate seltsitegevuste jätkusuutlikkus.
- 3.12. Tegevusala Türi Raamatukogu (0820102) kulused suurendati 2890 eurot, millest 2000 eurot on arvestatud saali remont- ja parendustöödeks, et läbi viia akustilist kohandamist. Lisatakse müra summutavaid plaate ning akendele kardinaid, et vähendada ruumi kaja. Suurendati 890 euro ulatuses eelarvet seoses Kultuurkapitalilt saadud projektitoetusega. Lisaks tehti vajalikke muudatusi majandusliku sisu lõikes (sh korrigeeriti tulu kontode andmete kasutust).
- 3.13. Tegevusala Türi Kultuurikeskus (0820201) real korrigeeriti tulu kontode vahelist jagunemist ja lisati Türi Ühisgümnaasiumi tegevusalalt 428 eurot projekti kuludeks.
- 3.14. Tegevusala Väätsa Lasteaed Paikäpp (0911005) suurendati 22 129 eurot, millest 19 312 eurot on investeringuks ja kulu oli eelnevalt tegevusalal muu haridus, sh hariduse haldus (09800), kus tegevusala vähendati samas summas. Investeringuks on Väätsa Lasteaia Paikäpp hoones, seoses raamatukogu välja kolimisega, uue rühmaruumi ehitus. Lisaks projektivahendid (piima ja puuviljatoetus) tulude ja kulude real 2817 eurot.
- 3.15. Tegevusala Türi Lasteaed (0911009) kulused ja tulusid suurendati 2197 eurot, millest piima ja puuviljatoetuseks 1847 eurot ja Türi Ühisgümnaasiumi tegevusalalt 350 eurot projektide kuludeks.
- 3.16. Tegevusala Laupa Põhikool, vald (09212021) kulused ja tulusid suurendati 1800 eurot projektidega seotud tegevused.
- 3.17. Tegevusala Retla - Kabala Kool, vald (09212031) kulused ja tulusid suurendati erinevate projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks 4829 eurot.
- 3.18. Tegevusala Türi Põhikool, vald (09212041) kulused ja tulusid suurendati 420 eurot erinevate projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks.

- 3.19. Tegevusala Käru Põhikool, vald (09212061) kulused ja tulused suurendati 8958 eurot, millest KULKAst rahastatava projekti tuludeks ja kuludeks 300 eurot ja KIKi projektide tuludeks ja kuludeks 1500 eurot. Lisavahenditena suurendati Käru Põhikooli investeringuid 7158 eurot, seoses Käru Põhikooli pörandaremondi investeringuga. Kokku kooli pörandaremondi investeringusumma eelarves on 21 285 eurot.
- 3.20. Tegevusala Väätsa Põhikool, vald (09212071) kulused ja tulused suurendati 1644 eurot projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks.
- 3.21. Tegevusala Türi Ühisgümnaasium, vald (09212081) tulused suurendati 2300 eurot, erinevate projektide (sh Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli, MTÜ Süda Eesti Sotsiaaltöökeskus ning koostööpartner Jaan Pehkiga, Laura Neidhardti näituse ja Eesti Rahvusmeeskooli külastus) tegevuste läbiviimiseks. Samas vähendati Türi Ühisgümnaasiumi eelarvet eespool nimetatud projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks 778 eurot, millest suunatakse 350 eurot Türi Lasteaiale ja 428 eurot Türi Kultuurikeskusele. Kokku suurenesid kulud 1522 eurot.
- 3.22. Tegevusala Türi Muusikakool (0951002) suurendati tulused ja kulused 1300 eurot, projekti „Andekas laps“ ja viiuliõpilase suvelaagrite osalustasude toetustega seotud tegevuste läbiviimiseks. Lisaks suurendati kulused 4837 eurot pillide kvaliteetseks säilitamiseks vajaliku õhuniisuti soetuseks. Kokku suurendati kulused kokku 6137 eurot.
- 3.23. Tegevusala koolitransport, Türi Haldus (0960002) kulused suurendati 2228 eurot, seoses sõidukite kulude suurenemisega. Kulude suurendamine toimub varade müügist saadud vahendite arvelt.
- 3.24. Tegevusala koolitoit Laupa Põhikool, vald (09601021) kulused ja tulused suurendati 678 eurot koolipiima ja puuviljatoetusega seotud tegevuste läbiviimiseks.
- 3.25. Tegevusala koolitoit Türi Põhikool, vald (09601041) kulused ja tulused suurendati 1377 eurot koolipiima ja puuviljatoetuse projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks.
- 3.26. Tegevusala koolitoit Türi Ühisgümnaasium, vald (09601051) kulused ja tulused suurendati 247 eurot koolipiima ja puuviljatoetuse projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks.
- 3.27. Tegevusala koolitoit Väätsa Põhikool, vald (09601071) kulused ja tulused suurendati 624 eurot koolipiima ja puuviljatoetuse projektidega seotud tegevuste läbiviimiseks.
- 3.28. Tegevusala muu haridus (09800) vähendati 14 482 eurot. Tegevusala pealt vähendati kulused ja tõsteti Väätsa Lasteaia Paikäpp investeringuteks 19 312 eurot. Tegevusalale lisati Haridus- ja noorteprogrammi meetme „Õpetajate järelkasv ja areng, õpikäsitus ja -keskkonnad“ tegevuse „Võrdsete võimaluste tagamine hariduses“ toetuse kuludeks (tulude punkt 2.3) 3330 eurot ja lisaks 1500 eurot transpordikuludeks, et katta koolidele laulupeo transpordiks kuluvad summad.
- 3.29. Tegevusala Türi Päevakeskus, vald (10120011) sees tõsteti ISTE projektiga seotud tegevusala Türi Päevakeskus projekt ISTE 17 661 eurot, et eristada muudest kuludest projekti kulused.
- 3.30. Tegevusalale muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse (10402) lisati Ukraina sõjapõgenikele vältimatu abi andmise kulud 15 567,96 eurot, mis on seotud majutuse ja muude teenuste pakkumisega, mille kulud Rahandusministeerium osaliselt hüvitab (tulude punkt 2.1)
- 3.31. Tegevusala töötute sotsiaalne kaitse (10500) kulused vähendati 1000 eurot, millega korrigeeriti valesti planeeritud kulused.
- 3.32. Tegevusala eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele (10600) kulused vähendati 53 996 eurot. Tegevusala eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele, vald (1060001), millest 8809 eurot suunati reservfondi ja Käru Põhikooli pörandaremondi mõeldud osa summast 5191 eurot. Tegevusala eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele, Türi Haldus (1060002) tõsteti palgavahendid ümber tegevusalale muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus, Türi Haldus (06605122) 39 996 eurot.

- 3.33. Tegevusalale riiklik toimetulekutoetus (10701) lisati kulud 80 366 eurot, mis on seotud Rahandusministeeriumilt saadud toetusega (tulude punkt 2.4).
- 3.34. Tegevusala muu sotsiaalne kaitse (10900) kulusid vähendati 2200 eurot, millest 10 000 on suunatud sõiduki soetamiseks sotsiaaltöötajatele töötegemise vahendiks ja korrigeeriti valesti planeeritud kulusid.
4. Lisaelarvega on tehtud majandusliku sisuga ümbertõsted Väätsa eakate kodu eelarves 27 000 eurot. Muudatus ei kajastu lisaelarves tegevusala muudatusena, kuna muudatus toimus tegevusala siseselt, mille käigus tõsteti ümber põhitegevuskulude ning investeeringute kulusid. Vähendati personali kulusid ja tõsteti soojatrassi rajamise investeeringuks, millega vahetatakse välja senine lokaalne kütelahendus. Väätsa eakate kodu kaugküttevõrguga liitumine muudab soojuse tootmise ja tarbimise säästlikumaks ja ka keskkonnasõbralikumaks.
5. Investeeringute tabeli muudatused tehti lisaelarve käigus 63 470 eurot.

Seletuskirja koostas  
Tiina-Mae Kuusik  
Türi Vallavalituse finantsjuht

Tabel 1. Investeeringute tabel koos lisaeelarves tehtavate muudatustega

<b>EELARVES INVESTEERIMISTEGEVU SE KULUD</b>	<b>2022 aasta alguses kinnitatud eelarve</b>	<b>lisaeelarv e</b>	<b>SELGITUSED</b>
<b>KOKKU</b>	<b>1 054 127,00</b>	<b>63 470,00</b>	
<b>MAJANDUS</b>	<b>546 000,00</b>	<b>0,00</b>	
Põllumajandus	20 000,00		Teealuse maaostmine
Maanteetransport, vald	6 000,00		Kahala Võhma teelõik
Maanteetransport, Türi Haldus	520 000,00		Vastavalt teeoikavale 500 000 eurot ja taristuspetsialisti väikekaubik
<b>KESKKONNAKAITSE</b>	<b>191 030,00</b>	<b>0,00</b>	
Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, vald	59 730,00	-28 361,00	Kaasava eelarve kulutused ja regionaaltoetus tänavapinkide soetamiseks
Jäätmekäitlus, Türi Haldus	78 000,00		Prügikastid Türiale, Väätsale ja Kärusse. Kabala, Oisu ja Kärü jäätmejaamade elektroonika kogumise konteinerid.
Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, Türi Haldus	53 300,00	28 361,00	Mullafrees haljasaladele, Murutraktor 2 tk, Kettniiduk kraavikallastele, teeäärtele. Haljasalade ja tehissjärve ranna rekonstrueerimine
<b>ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDU S</b>	<b>154 298,00</b>	<b>0,00</b>	
Veevarustus, vald	15 000,00		Reopalu kaev
Tänavavalgustus, Türi Haldus	53 298,00		Raadiojaama tn kalmistuni, Marjamaa tn, Tolli tn, kooli pargi valgustid
Kalmistud, Türi Haldus	20 000,00		Saunametsa kalmistu teed ja Kärü kalmistu sanitaarraie
Muu elamu- ja kommunaalmajandus, Türi Haldus	36 000,00		Wiedemanni 1, trepikodade ja koridoride remont
Türi Haldus	30 000,00		N1 kategooria veoauto soetamine
<b>VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON</b>	<b>33 672,00</b>	<b>0,00</b>	
Türi Kultuurikeskus	33 672,00		Türi laululava remont, Väätša Rahvamaja valgustrussid, vintsid ja kerija
<b>HARIDUS</b>	<b>79 127,00</b>	<b>26 470,00</b>	
Väätša Lasteaed Paikäpp		19 312,00	Sõimerühma avamise investeering
Laupa Põhikool	45 000,00		Katuse tööd
Türi Põhikool	20 000,00		Katlamaja katuse ehitamine
Kärü Põhikool	14 127,00	7 158,00	Kooli põrandate remont
<b>SOTSIAALNE KAITSE</b>	<b>50 000,00</b>	<b>37 000,00</b>	

6(4)

Väätsa eakate kodu		27 000,00	Kinnistu piires küttrassi rajamise kulud
Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele, Türi Haldus	50 000,00		Tallinna 33, remont
Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus		10 000,00	Sotsiaaltöötajatele töösõitude tegemiseks sõiduki soetamine